

Propunere legislativa privind modificarea si completarea Legii nr.51/1991 privind siguranta nationala a Romaniei

CAPITOLUL I Dispozitii generale

Art.1. Prin siguranta nationala a Romaniei se intelege starea de legalitate, de echilibru si stabilitate sociala, economica si politica necesara existentei statului roman, ca stat national, suveran, independent, unitar si indivizibil, precum di dezvoltarii sale ca stat de drept si democratic in care sunt exercitate neingradit drepturile, libertatile si indatoririle fundamentale ale cetatenilor, potrivit normelor si principiilor statornicite prin Constitutie.

Art.2. Constituie amenintari la adresa sigurantei nationale a Romaniei urmatoarele:

- a) planurile si actiunile care vizeaza suprimarea sau stirbirea suveranitatii, unitatii, independentei sau indivizibilitatii statului roman, daca pun in pericol *concret* siguranta nationala;
- b) actiunile care au ca scop, direct sau indirect, provocarea de razboi contra tarii sau de razboi civil, inlesnirea ocupatiei militare straine, aservirea fata de o putere straina ori ajutarea unei puteri sau organizatii straine de a savarsi oricare din aceste fapte;
- c) tradarea prin ajutarea inamicului;
- d) actiunile armate sau orice alte actiuni violente care urmaresc slabirea puterii de stat;
- e) spionajul, transmiterea secretelor de stat unei puteri sau organizatii straine ori agentilor acestora, procurarea ori detinerea ilegala de documente sau date secrete de stat, in vederea transmiterii lor unei puteri sau organizatii straine ori agentilor acestora, precum si divulgarea secretelor de stat daca prin oricare din aceste activitati se pune in pericol *concret* siguranta nationala;
- f) subminarea, sabotajul sau orice alte actiuni care au ca scop inlaturarea prin forta a institutiilor democratice ale statului ori care aduc atingere grava drepturilor si libertatilor fundamentale ale omului sau care pun in pericol *concret* capacitate de aparare a tarii, precum si actele de distrugere, degradare ori aducere in stare de neintrebuintare a structurilor necesare apararii nationale;
- g) actiunile ori pregatirea unor actiuni prin care se atenteaza la viata, integritatea fizica sau sanatatea demnitarilor ori a reprezentantilor altor state sau ai organizatiilor internationale, a caror protectie trebuie sa fie asigurata pe timpul sederii in Romania, potrivit legii, tratatelor si conventiilor incheiate, precum si practicii internationale;
- h) initierea sau constituirea de organizatii sau grupari ori aderarea sau sprijinirea acestora, in scopul desfasurarii vreunora din activitatile enumerate la literele a)-g),

precum si desfasurarea in secret de asemenea activitati de catre organizatii sau grupari constituite potrivit legii.

Art.3. Prevederile art.2 nu pot fi interpretate sau folosite in scopul restrangerii sau interzicerii dreptului de aparare a unei cauze legitime, de manifestare a unui protest sau dezacord ideologic, politic, religios ori de alta natura, garantate prin Constitutie sau legi.

Nici o persoana nu poate fi urmarita pentru exprimarea libera a opiniilor sale politice si nu poate face obiectul unei imixtiuni in viata sa particulara, in familia sa, in domeniul sau proprietatile sale ori in corespondenta sau comunicatii, nici al unor atingeri ale onoarei sau reputatiei sale, daca nu savarseste vreuna din faptele ce constituie, potrivit prezentei legi, o amenintare la adresa sigurantei nationale.

Art.4. Apararea sigurantei nationale se realizeaza in conformitate cu legile in vigoare si cu obligatiile s'asumate de Romania prin conventiile si tratatele internationale referitoare la drepturile omului la care este parte.

Art.5. Organele de stat cu atributii in domeniul sigurantei nationale sunt: Serviciul Roman de Informatii si Serviciul de Informatii Externe, structurile specializate din MapN si MI.

Consiliul Suprem de Aparare a tarii organizeaza si coordoneaza activitatile organelor prevazute in alin.1

Orice alte structuri informative existente la data intrarii in vigoare a prezentei legi si care nu au activitate direct legata de siguranta nationala au obligatia de a comunica organelor prevazute la alin.1 informatii privind activitatile enumerate in art.2, atunci cand detin astfel de informatii.

Art.6. Consiliul Suprem de Aparare a Tarii are, in domeniul sigurantei nationale, urmatoarele atributii:

- a) analizeaza datele si informatiile obtinute si evalueaza amenintarile la adresa sigurantei nationale;
- b) stabileste principalele directii de activitate si aproba masurile generale obligatorii pentru inlaturarea amenintarilor prevazute in art.2;
- c) stabileste modal;itatile de valorificare a informatiilor referitoare la siguranta nationala;
- d) analizeaza rapoarte si informari referitoare la modul de aplicare a legii privind siguranta nationala;
- e) aproba structurile organizatorice, efectivele si regulamentele de functionare ale organelor prevazute in art.5 alin.1;
- f) aproba cheltuielile operative destinate realizarii sigurantei nationale.

CAPITOLUL II

Activitatea de informatii

Art.7. Organele prevazute in art.5 alin.1 se organizeaza si functioneaza potrivit legii si se finanteaza de la bugetul de stat.

Activitatea acestora este controlata de Parlament. Modalitatile de control parlamentar sunt prevazute prin prezenta lege si prin legile de organizare si functionare ale organelor de stat enumerate in art.5 alin.1.

Art.8. Informatiile din domeniul sigurantei nationale constituie secrete de stat numai daca dezvaluirea lor ar pune in pericol *concret* un interes legitim din sfera sigurantei nationale.

Organele de stat prevazute in art.5 alin.1 au obligatia de a intocmi liste cu categoriile – precise si limitate- de informatii ce pot fi clasificate ca secrete de stat. Aceste liste sunt publice si se reinnoiesc periodic.

Accesul la informatiile catalogate drept secrete de stat nu poate fi refuzat daca interesul public primeaza asupra eventualei atingeri pe care dezvaluirea informatiei ar aduce-o sigurantei nationale.

Refuzul organelor de stat prevazute in art.5 alin.1 de a dezvalui informatiile solicitate va fi motivat in scris si comunicat.

Refuzul poate fi atacat la tribunalul in a carui raza teritoriala locuieste petentul.

Art.9. Informatiile din domeniul sigurantei nationale, inclusiv cele catalogate drept secrete de stat, se comunica din oficiu si la cerere urmatoarelor institutii:

- a) Consiliul Suprem de Aparare a Tarii;
- b) Organele de urmarire penala, daca informatiile privesc activitati sanctionate de legea penala;
- c) Alte organe de stat, in functie de natura informatiei si de interesul pe care-l reprezinta, cu avizul Consiliului Suprem de Aparare a Tarii.

Obligatia comunicarii informatiilor si raspunderea pentru netransmiterea lor revin conducatorului organului cu atributii in domeniul sigurantei nationale.

Art.10. In vederea exercitarii controlului parlamentar, organele prevazute in art.5 alin.1 sunt obligate sa prezinte trimestrial rapoarte de activitate comisiilor permanente de supraveghere a activitatilor SRI si SIE, comisiilor de aparare, ordine publica si siguranta nationala din cele doua camere si sa comunice orice informatie, la solicitarea comisiilor.

Organele prevazute in art.5 alin.1 supun anual aprobarii Parlamentului un raport de activitate, cu avizul comisiilor parlamentare de specialitate.

Art.11. Divulgarea de date si informatii care au caracter de secret de stat de catre persoanele care lucreaza cu astfel de informatii este interzisa si atrage raspunderea penala, civila sau disciplinara daca divulgarea a creat un pericol concret pentru siguranta nationala.

Raspunderea penala si civila nu opereaza daca interesul public primeaza asupra eventualei atingeri pe care dezvaluirea informatiei ar aduce-o sigurantei nationale.

Dupa ce o informatie din categoria secretelor de stat, obtinuta prin orice mijloace, a fost facuta publica, reluarea acelei informatii nu poate fi impiedicata.

Interesul protejarii sigurantei nationale nu poate fi invocat pentru a obliga ziaristii sa dezvalui o sursa confidentiala.

Art.12. Situatiile prevazute la art.2 constituie temei legal pentru a se solicita tribunalului, in cazuri justificate, cu respectarea prevederilor Codului de procedura penala, autorizarea efectuarii unor acte, in scopul culegerii de informatii, constand in: interceptarea comunicatiilor, cautarea unor informatii, documente sau inscrisuri pentru a caror obtinere este necesar accesul intr-un loc, la un obiect sau deschiderea unui obiect; ridicarea si repunerea la loc a unui obiect sau document, examinarea lui, extragerea informatiilor pe care acestea le contin, cat si inregistrarea, copierea sau obtinerea de extrase prin orice procedee; instalarea de obiecte, intretinerea si ridicarea acestora din locurile in care au fost depuse. Cererea va fi solutionata de un judecator de la sectia penala.

Cererea de autorizare poate fi inaintata judecatorului numai de Serviciul Roman de Informatii si de Serviciul Roman de Informatii Externe in situatiile in care se invoca existenta unui pericol concret pentru siguranta nationala.

Cererea de autorizare se formuleaza in scris si trebuie sa cuprinda: date sau indicii temeinice din care sa rezulte existenta unui pericol concret pentru siguranta nationala in conformitate cu art.2 pentru a carui descoperire sau contracarare este necesara emiterea mandatului; dovada ca serviciul de informatii care solicita emiterea mandatului a epuizat toate celelalte metode specifice si ca deci este imperios necesara autorizarea supravegherii prevazute la alin.1; categoriile de activitati pentru a caror desfasurare trebuie emis mandatul; identitatea persoanei ale carei comunicatii trebuie interceptate, daca este cunoscuta, sau a persoanei care detine informatiile, documentele ori obiectele ce trebuie obtinute; descrierea generala, daca si cand este posibil, a locului unde urmeaza a fi executate activitatile autorizate; durata de valabilitate a mandatului solicitat.

In cazul in care judecatorul constata ca cererea este justificata, emite un mandat care trebuie sa contina: aprobarea pentru categoriile de comunicatii care pot fi interceptate, categoriile de informatii, documente sau obiecte care pot fi obtinute; mentionarea obiectivului concret care se urmareste prin recurgerea la metodele de supraveghere prevazute la art.12 alin.1; identitatea persoanei, daca este cunoscuta, ale carei comunicatii trebuie interceptate ori care se afla in posesia datelor informatiilor, documentelor sau obiectivelor ce trebuie obtinute; organul imputernicit cu executarea; descrierea generala a locului in care urmeaza a fi executat mabdatul; durata de valabilitate a mandatului.

Durata de valabilitate a mandatului nu poate depasi 6 luni. La jumatatea mandatului, serviciul de informatii care a solicitat eliberarea mandatului prezinta judecatorului un raport din care sa rezulte daca interceptarile de orice natura autorizate de judecator au avut – sau nu – efecte concrete. Daca nu exista nici un progres clar obtinut de serviciul de informatii respectiv, judecatorul va anula imediat mandatul. Daca mandatul ramane valabil, la expirarea termenului, indiferent pentru ce perioada a fost emis dar nu mai mare de sase luni, serviciul de informatii va putea solicita o singura prelungire de trei luni numai daca va putea proba ca a obtinut rezultate importante pe baza primului mandat si ca este absolut necesara aceasta prelungire pentru rezolvarea cazului. Nici serviciul de informatii care a solicitat primul mandat si eventuala sa prelungire si nici alt serviciu de informatii nu pot solicita emiterea unui nou mandat de supraveghere a aceleiasi persoane fizice sau juridice decat daca prezinta judecatorului probe noi cu privire la cazul respectiv.

Functionarul care actioneaza pe baza mandatului de supraveghere are obligatia de a intrerupe inregistrarea unei convorbiri telefonice daca subiectul discutiei se situeaza in afara obiectului mandatului.

La incetarea mandatului de supraveghere a unei persoane fizice sau juridice, serviciul de informatii care a efectuat operatiunea are obligatia sa informeze persoana fizica sau juridica supravegheata ca a facut obiectul unei asemenea restrangeri ale drepturilor sale, indiferent daca s-a luat sau nu masura trimiterii in judecata. La cererea persoanei, judecatorul trebuie sa-i puna la dispozitie documentul sau documentele care au stat la baza deciziei sale de a emite mandatul de supraveghere. Daca persoana care a facut obiectul supravegherii se considera lezata in drepturile sale, ea poate actiona in judecata statul si poate solicita despagubiri pentru daune materiale si/sau morale, cu scutire de taxe judiciare.

Art.13. Mandatul emis in baza art.12 confera titularilor sau categoriilor de persoane imputernicite dreptul de a detine si folosi, fara a uza de mijloace de constrangere fizica sau morala, mijloacele adecvate pentru executarea actelor autorizate si de a fi asistate de persoanele a caror prezenta este considerata necesara.

Art.14. In situatiile care impun inlaturarea unor pericole iminente pentru siguranta nationala, se pot intreprinde activitatile mentionate in art.12, chiar fara autorizarea prevazuta de lege, aceasta urmand a fi solicitata si obtinuta de indata ce exista posibilitatea, dar nu mai tarziu de 24 de ore. Daca judecatorul nu emite mandat pentru exercitarea activitatilor specifice, acestea trebuie sa inceteze imediat,, iar persoana care a facut obiectul unei astfel de supravegheri, sa fie informata cu privire la violarea drepturilor sale in perioada de maximum 24 de ore cat a fost tinuta sub supraveghere.

Art.15. Mijloacele de obtinere a informatiilor necesare sigurantei nationale nu trebuie sa lezeze, in nici un fel, drepturile sau libertatile fundamentale ale cetatenilor, viata particulara, onoarea sau reputatia lor, ori sa ii supuna la ingradiri ilegale.

Orice persoana este protejata prin lege impotriva unor astfel de imixtiuni sau atingeri. Cei vinovati de initierea, transmiterea ori executarea unor asemenea masuri, fara temei legal, precum si de aplicarea abuziva a masurilor de prevenire, descoperire sau contracarare a amenintarilor la adresa sigurantei nationale raspund civil, administrativ sau penal, dupa caz.

Persoana care se condidera lezata in drepturile sale prin folosirea mijloacelor specifice autorizate de judecator in conformitate cu art.12 alin.1 din prezenta lege are la dispozitie urmatoarele cai de atac:

- a) contestarea in justitie a legalitatii mandatului emis de judecator. Actiunea va fi introdusa la instanta superioara celei din care face parte judecatorul care a autorizat operatiunea de supraveghere;
- b) plangere la conducerea serviciului care a efectuat supravegherea;
- c) plangere la comisiile parlamentare insarcinate cu monitorizarea activitatii serviciului de informatii respectiv;

In situatiile prevazute la literele b) si c), plangerea trebuie rezolvata in maximum 30 de zile de la data inregistrarii sale.

Daca in termen de 30 de zile de la depunerea plangerii, in cazurile prevazute la lit. B) si c) persoana nu a primit nici un raspuns sau raspunsul primiot este nesatisfacator, ea se poate adresa instantelor de judecata, conform art.12alin.ultim sau lit.a) din prezentul articol.

CAPITOLUL III

Obligatiile si raspunderile organelor si organizatiilor detinatoare de secrete de stat

Art.16. Organele si organizatiile detinatoare de secrete de stat, in conformitate cu prevederile legii speciale, sau a caror activitate poate fi vizata prin actiunile considerate, potrivit art.2, ca amenintari la darea sigurantei nationale, vor intocmi programe proprii de prevenire a scurgerii de informatii cu caracter secret, care sunt supuse avizarii de specialitate Serviciului Roman de Informatii.

Raspunderea pentru indeplinirea obligatiilor prevazute in alin.1 al prezentului articol revine, potrivit legii, conducatorului organului sau organizatiei respective.

Sunt exceptate de la avizarea de specialitate prevazuta in alin.1 programele proprii de prevenire a scurgerii de informatii cu caracter secret ale Parlamentului Romaniei, Ministerului Apararii Nationale, Ministerului de Interne, Serviciului de Informatii Externe.

CAPITOLUL IV

Sanctiuni

Art.17. Desfasurarea fara mandat a activitatilor supuse autorizarii in conditiile art.12, cu exceptia celor intreprinse in situatiile aratate in art.14 sau depasirea mandatului acordat se pedepseste cu inchisoare de la 3 la 15 ani, daca fapta nu constituie o infractiune mai grava.

Cu aceeasi pedeapsa se sanctioneaza si fapta functionarului care divulga, refuza sau impiedica, in orice mod, aducerea la indeplinire a mandatului eliberat in conditiile prevazute in art.12, cu exceptia situatiei in care divulgarea, refuzul sau impiedicarea sunt justificate de inexistenta mandatului sau de depasirea limitelor acestuia.

Tentativa se pedepseste.

Art.18. Infomatiile de orice fel obtinute legal de serviciile de informatii cu privire la persoanele care formeaza obiectul supravegherii sau cunoscute incidental in cursul operatiunilor nu pot fi facute publice si nici transmise altor institutii sau persoane decat cele prevazute la art.9 din prezenta lege.

Incalcarea dispozitiilor prevazute la alin.1 constituie infractiune si se pedepseste cu inchisoare de la 3 la 15 ani.

Tentativa se pedepseste.

Art.19. Urmarirea penala a infractiunilor prevazute in prezenta lege se efectueaza de catre organele procuraturii.

CAPITOLUL V

Dispozitii finale

Art.20. Documentele organelor de informatii si ale celor cu atributii in domeniul sigurantei nationale se pastreaza in arhivele acestora si nu pot fi consultate decat in conditiile legii.

Art.21. Personalul Serviciului Roman de Informatii, Serviciului de Informatii Externe se compune din salariati civili.

Art.22. Personalul prevazut in art.21, care indeplineste atributii operative, desfasoara activitati ce implica exercitiul autoritati de stat si are toate drepturile si obligatiile prevazute de lege pentru aceasta.

Art.23. Salariatii organelor de informatii si ai celor cu atributii in domeniul sigurantei nationale nu pot face parte din partide sau alte organizatii cu caracter politic ori secret si nu pot fi folositi in scopuri politice.

Nu pot activa in serviciile de informatii persoanele care au fost gasite vinovate pentru actiuni indreptate impotriva drepturilor si libertatilor fundamentale ale omului.

Se interzice tuturor serviciilor de informatii si structurilor informative ca institutii, precum si tuturor angajatilor lor (civili sau militari) si sotilor/sotiilor angajatilor de a desfasura, direct sau prin interpusi, orice fel de activitate comerciala sau aducatoare de profit.

Interdictia de la aliniatul precedent se mentine pe o perioada de 3 ani de la data incetarii activitatii in cadrul serviciului respectiv.

Conducatorii serviciilor de informatii si ai structurilor informative au obligatia de a dispune masuri de verificare a semnarilor venite din partea oricarei persoane interesate in legatura cu implicarea angajatilor din subordine in activitati comerciale ilicite si de a comunica rezultatul verificarii autorului semnarilor in maximum 30 de zile de la primirea acesteia.

Art.24. Salariatii serviciilor de informatii si structurilor informative au obligatia de a nu divulga informatii atata timp cat acestea constituie secret de stat, inclusiv dupa parasirea in orice mod a serviciului, cu exceptia situatiei prevazute la art.11 alin.2 si 3.

Art.25. Pregatirea si perfectionarea personalului organelor prevazute in art.5 alin.1 se va realiza cu asistenta institutiilor de invatamant din subordinea Serviciului Roman de Informatii, in ceea ce priveste problematica informativa a apararii sigurantei nationale.